

Slovenski dom

Str. 126

Z ilustrirano prilogo „Teden v slikah“

Let 11.

Pred važnimi političnimi dogodki na Balkanu in v Podonavju

Nemški zunanji minister v Jugoslaviji

Belgrad, 7. junija, m. Danes opoldne okoli 13 bo prišel na zemunsko letališče s večjim spremstvom nemški zunanji minister von Neurath. Za njegov prihod je belgrajska mestna občina že večeraj popoldne okrasila glavno belgrajsko ulico z našimi in hitlerjevskimi zastavami. Te zastave so izobesili tudi iz vseh državnih in samoupravnih poslopij, prav tako so visele hitlerjeve zastave s stanovanj nemških državljanov, ki žive v Belgradu.

Na zemunskem letališču bo von Neurath sprejel predsednik jugoslovanske vlade dr. Milan Stojadinovič. Po sprejemu na letališču se bo nemški zunanji minister odpeljal v Belgrad, kjer se bo najprej vpisal v dvorsko knjigo. Popoldne se bo

sta Stojadinovič in Neurath prvič sestala. Zvečer bo na čast ministru Neurathu prirejena slavnostna večerja, ki jo bo priredil Stojadinovič v Gardijskem domu, v istih prostorih pa bo tudi velik sprejem.

Jutri se bosta Stojadinovič in Neurath večkrat sestala. Zvečer bo slavnostna večerja v prostorih nemškega poslanstva, za tem pa spet velik sprejem. V sredo se bo von Neurath podal na Oplenac, kjer bo počastil spomin blagopokojnega kralja Aleksandra, na povratku v Belgrad pa se bo ustavil tudi na Avali, kjer bo položil vence na grob Neznane vojaka. Po povratku v Belgrad bo von Neurath popoldne s svojim letalom odletel v Solijo.

Sporod Neurathovega potovanja je spremenjen v toliko, da ne bo šel najprej v Budimpešto, marveč se bo tam ustavil šele pri povratku iz Bolgarije. Nemškega zunanjega ministra spremljajo pri tem uradnem obisku v Jugoslaviji vodja tiskovnega oddelka v nemškem zunanjem ministrstvu Aeschmann, dalje svetnika Heimburg ter von Kotze in tajnik von Marchthaler.

Uradne razlage o namenu tega obiska se ni ne od nemške, ne od jugoslovanske strani, prevladuje pa mnenje, da razgovori v Belgradu po svojem namenu, po pomembnosti in po posledicah ne bodo zaostajali za tistimi, ki jih je imel pred meseci italijanski zunanji minister Ciano ob svojem obisku.

Stalin na novem lovu za izdajalci

Moskva, 7. junija, o. Po zadnjih vesteh je sovjetska policija spet prišla večje število uglednih stankarskih in državnih funkcionarjev, ki so bili povečini na vodilnih mestih raznih sovjetskih ustanov. Poleg tega pa so sovjetske oblasti odstavile in zamenjale več uradnikov na najvišjih mestih, o katerih še ne vedo, ali jih bodo tudi zaprli in postavili pred sodišče ali ne. Tako sta bila pred dvema dnevmoma odpuščena dva komisarja v odseku za kolektivno kmetijstvo, Ostrovski in Soms. Na njuno mesto so imenovali Temkina in Kudrjavceva. Odstavili so tudi Golodjeda, dosedanjega odbornika v Svetu ljudskih komisarjev za Belo Rusijo. O njegovih usodi ni še nič znanega. Prav tako ne vedo nič, kaj je z maršalom Tuhačevskim, ki ga je tajna policija zaprla pred nekaj dnevi. Domnevajo, da bo ista usoda doletela tudi generala Blücherja, organizatorja sovjetske sibirsk armade. V Moskvi so aretirali znana sovjetska diplomata Karahan in Rosenberg. Karahan je bil pomočnik komisarja za zunanje zadeve, nato poslanik v Kitajski in Turčiji, od koder so ga pred kratkim od-

poklicali. Rosenberg je bil spočetka poslaniški svetnik, pozneje odpravnik poslov ruskega poslanstva v Parizu, nato je bil poslanik v Španiji, iz Madrida so ga odpoklicali pred 2 mesecema. Očitajo jima, da nista izvršila nalog, ki so jima bile poverjene.

Uradno glasilo sovjetske protiletalske obrambne zveze Osoviha ob obnem zboru te organizacije silovito napada »trockistične izdajalce in roparje, ki so se vihotali v vodstvo te sovjetske obrambne organizacije zlasti v vzhodni Sibiriji in črnomorskih pokrajinah«. Kakor je znano, je Stalin odstavil tudi organizatorja Osoviha, generala Eidemanna. Lov za »izdajalci« se je sedaj začel z naravnost brzim tempom.

Deutschland je odpeljala nemške žrtve iz Gibraltarja

Gibraltar, 7. jun. o. Nemška vojna ladja »Deutschland« se je včeraj zjutraj vrnila v Gibraltar ter naložila na krov krste s trupli 28 žrtev, ki jih je zahteval rdeči bombni napad na to ladjo. Krste so morali izkopati in so jih s pokopališča prinesli na križarko. Admiral Fischer je pri tej priložnosti obiskal gibraltarsko vojaško bolnišnico, kjer leže ranjenci s križarke »Deutschland«.

Nov nac. poveljnik na severu

Vittoria, 7. junija, o. General Davila, novi poveljnik nacionalistične severne vojske je včeraj prevzel vodstvo vojaških operacij na baskovski fronti.

Nacionalistične vojaške oblasti so izpustile 28 angleških prostovoljcev, ki so jih ujeli v bojih okrog Bilbaoa.

Nacionalistična podmornica je potopila blizu Alicanta rdeči tovorni parnik »Rapido«.

Nov vojni svet v Valenciji

Valenciji, 7. jun. o. Po nalogu vlade je bil včeraj ustanovljen nov vrhovni vojni svet, ki ga tvorijo predsednik vlade Negrin, vojni minister, zunanji minister in minister za poljedelstvo. Vsi ti trije so komunisti, tako, da je tudi vrhovni vojni odbor valencijske vlade popolnoma v komunističnih rokah.

Madrid, 7. jun. AA. Vojno ministrstvo je objavilo uradno poročilo, ki pravi med drugim tudi tole:

Na baskovski fronti je sovražnik skušal ponovno napasti vrh Lemone. Napad so vladni oddelki z lahkoto odbili. Sovražna letala so metala bombe na vasi za bojiščem. Število mrtvih je veliko. Na bojišču pri Santandru so vladni oddelki napredovali in zavzeli važno postojanko Ubino. Sovražnik se je umaknil v neredu.

Poljsko-romunsko prijateljstvo

Varšav, 7. junija, AA. Pat: Predsednik republike Mościcki je včeraj ob 12.30 s posebnim vlakom odpotoval v Bukarešto, da uradno obišče romunsko prestolnico. V njegovem spremstvu je zunanji minister Beck. Povsod, koder je vozil vlak, so bile postaje v zastavah in je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo državnega poglavarja.

Poljski tisk objavlja obširne članke o tem potovanju in piše o prijateljstvu med Poljsko in Romunijo. »Gazeta Polska« piše, da pošilja Poljska bralski pozdrav zavezniški državi. Romunska vojska, ki šteje danes 200.000 mož in ki pomeni silo prve vrste, štiti naše skupne interese v tem delu Evrope. »Polska Zbrojna« piše, da je potovanje predsednika republike v Bukarešto temelj miru, ki veže blok od Baltičkega do Črnega morja. V tem bloku igra Poljska in Romunija zgodovinsko vlogo.

Avstrijsko-nemške 'glasbene' svečanosti...

Dunaj, 7. junija, AA. Iz zanesljivega vira izhajajo vesti, da je nemški poslanik v Papen v pretekli noči odpotoval v Regensburg, kjer se je danes sestel s Hitlerjem. Službeno je bilo izdano poročilo, ki pravi, da je Papen šel na velike glasbene svečanosti, ki so jih danes priredili v Regensburgu v splošno skladatelja Brücknerja. Na tem festivalu pa se je zbralo zelo mnogo uglednih političnih osebnosti iz Nemčije in Avstrije. Iz Zg. Avstrije so se odpeljali v Regensburg tudi posebna odposlanstva pod vodstvom gornjeavstrijskega deželnega glavarja. Kakor zatrjujejo, so včeraj v Regensburgu bili važni politični razgovori z namenom, da bi popustila napetost, ki je nastala v zadnjem času med obema državama zaradi silne polemike med obema tiskoma.

Regensburg, 7. junija, AA. Havas: Včeraj je pred okrožnimi organizacijami stranke na Bavarskem govoril Hitler pred 150.000 poslušalci o edinstveni Nemčiji in nemškem narodu. Na vprašanje, zakaj se Nemčija ne razoroži, je Hitler rekel, da zato, ker je Nemčija postala nezaupljiva. Pred leti je bila Nemčija razorožena in tedaj so lahko druge države uživale koristi razoroževanja. Toda niso razdale z nami in danes lahko gledajo, kako se Nemčija zopet oborožuje.

Nato je kancler rekel, da ne bo trpel verske borbe v Nemčiji. »Ni Bog tisti, ki nas razdvaja na tem polju. Razdvajajo nas židi. Vsemogočni blago-

Vesti 7. junija

Turška križarka »Hamidie« je še zmeraj v prenejski luki in je grška vlada priredila na čast turškemu mornarjem velike svečanosti, pri katerih so poudarjali prijateljsko sodelovanje med Turčijo in Grčijo.

Belgijska liberalna stranka bo še nadalje podpirala van Zeelandovo vlado kljub sporom, ki so v vladni koaliciji nastali zaradi zakona o amnestiji Flamceev, kateremu so liberalci-centralisti z vso silo nasprotovali.

Na polet čez Atlantsko morje se je danes dvignila ameriška letalka Amelia Earhartova. Letela bo iz Port Natala v Braziliji proti Dakarja v francoskem Maroku.

80% nemških protestantov je ostalo zvestih svoji veri in le kakih 20% od države neposredno odvisnih je prestopilo v cerkev tako zvanih nemških kristjanov, ki jo podpira narodni socializem. Zadnja časa je vlada zaprla okrog 30 protestantovskih višjih in nižjih duhovnikov, proti katerim pripravljajo enake procese, kakor so jih uprizarili za katoliške duhovnike.

Arabske želje glede Palestine sta v skupnem pismu pojasnila angleški vladi arabska vladarja Ibn Saud in jemenski imam.

Romunski kralj Karol pojde na uradni obisk v Varšavo okrog 25. junija, da bo vrnil obisk poljskega predsednika, ki dospe te dni v Bukarešto.

Načrt za nov tiskovni zakon je sprejel francoski senat. Novi zakon bo dejansko odpravil tiskovno svobodo še v Franciji, edini državi na evropski celini, kjer je bilo o tiskovni svobodi še moč govoriti.

Razstavo sodobnega francoskega slikarstva so svečano odprli v berlinski umetniški akademiji. Tega dogodka se je udeležilo poleg zunanjega ministra Neuratha ter dr. Schachta veliko uglednih političnih osebnosti.

Avstrijska duhovščina soglaša z nemško, je izjavil dunajski kardinal in nadškof dr. Innitzer, ki je rekel tudi, da bo zoper Cerkev izpodbijal ugled nemškega naroda.

Nova japonska vlada je v soboto prevzela posle iz rok prejšnje vlade generala Hajašija.

Predsednik pruske vlade general Göring je na nekem izletu padel s konja in se precej poobil.

Vsi kandidati za državne službe v Nemčiji se bodo v bodoče morali poročiti, prav tako se bodo morali poročiti vsi mlajši, doslej nezoženjeni državni uradniki.

Sovjetska ekspedicija na Severnem tečaju bo ostala 12 mesecev tam in raziskovala vremenske razmere in morske tokove okrog tečaja.

Izredna seja angleške vlade bo danes zaradi govorice glede spremembe v cenah zlata, ki so vzbudile v Angliji veliko razburjenje in negotovost. Vlada bo na seji sklenila, da bo z vsemi močmi vzdrževala sedanjo ceno zlata in se o tem sporazumela tudi z Ameriko.

Predsednik belgijske vlade van Zeeland je včeraj odpotoval v Pariz, kjer je odprl belgijski paviljon na mednarodni razstavi. Iz Pariza bo odpotoval v Ameriko na razgovor z Rooseveltom. Ta razgovor bo prinesel odločitev glede sklicanja svetovne gospodarske konference.

Mandžurski razbojnik so napadli korejsko mesto Futenho ter ga do zadnjega vlakna oropali. Pred napadom so pretrgali vse telefonske, brzojavne in železniške zveze z okolico.

Drugo desetstično nemško križarko bodo spustili v morje jutri v Kielu.

Pastirsko pismo za pomoč španskim beguncem, zlasti baskovskim otrokom, ki so jih med nacionalističnim obleganjem prepeljali nekaj tisoč v Francijo, je izdal pred dvema dnevmoma pariški nadškof, kardinal Verdier. V pismu poziva vernike, naj sprejemajo uboge baskovske otroke in prispevajo zanje, kakor jim narekuje krščanska ljubezen in pomoč.

Zakon o razširjenju oblasti in pravic regenta Horthyja je sprejel madžarski ministrski svet in ga bo v kratkem poslal zbornici v potrditev. Po tem zakonu bo dobil regent take pravice, kakršne je imel včasih madžarski kralj.

Mednarodni gledališki kongres se je slavnostno začel v soboto v Parizu. Začetka se je udeležil tudi predsednik republike Lebrun.

Osem deklet je utonilo na izletu, ko so se s čolnom peljale po Donavi blizu Plencev v Romunijo. Drugi čoln s 25 dekleti so valovi odnesli naprej in ne vedo kaj se je z njim zgodilo.

»Samo« 25 milijonov dolarjev je zapustil milijarder Rockefeller, najbogatejši človek na svetu. Vse drugo svoje imetje je že prej prepisal na sina in na razne dobrodelne ustanove. Teh 25 milijonov dolarjev bo dobila njegova vnukinja Margareta.

Protestno izjavo proti sramotnemu katoliške vere in katoliške duhovščine so včeraj prebrali na prižnicah po vseh nemških katoliških cerkvah v odgovor na nesramne napade, ki si jih je dovolil pred tednom propagandni minister Göbbels, nazvan »Hitlerjevo trobljo«.

Vojstvo je moralo nastopiti pri velikih neredih in spopadih med Turki in Arabci v Antiohiji. Voditelj stranke madžarskih malih kmetov, Tibor Eckhart, je odpotoval v soboto v Varšavo na razgovore s poljskim politiki, ki naj obe državi privedejo do tesnejšega političnega sodelovanja.

Mednarodni kongres rotarijskih klubov se je začel včeraj v Nici. Kongresa se udeležuje tudi predsednik francoske republike Lebrun, dalje zunanji minister ter več drugih francoskih političnih osebnosti.

slavlja naše delo in našim sovražnikom se ne bo posrečilo, da bi nas razdvojili.«

Hitler je nato kritiziral demokracije, kjer se vrste socialni neredi. Za boljše je rekel, da so to revni roparji. Omenil je, da je mnogo Avstrijcev na zborovanju in jim je rekel, da »bo naš skupni jezik ustvaril nacionalno zedinjenje.«

Zadnji nastop JNS v Ljubljani

Živkovića in njegove je Ljubljana sprejela z gnili mi jajci

Ljubljana, 7. jun. Dolgo pričakovani, čeprav po »Jutru« in »Slovenskemu narodu« nič kaj korajžno razglašeni pobor JNS-arskih vrhovnih diktatorskih aspirantov s Petrom Živkovičem na čelu, ki naj bi »osvojili« Ljubljano in Slovenijo za fašistični JNS-arski unitarizem, se je sprevrgel v grozansko polomijo, kakršne »napredna in nacionalna« misel v Sloveniji še ni doživela. Tako rekoč najmočnejša postojanka JNS v državi je sprejela voditelje tako demokracijo, kakor pač zasluzijo. Resnico o blamaži JNS-arskih voditeljev, ki so prišli včeraj po posredovanju ljubljanskih kramarjev in zajcev v Ljubljano, bi lahko strnili v poljudno priročajeno vretico iz erške narodne pesmi:

Čika Pera jaše konja bela,
smeje se mu Slovenija cela.

Razlika je bila le ta, da Čika Pera Živkovič ni prijahal v Ljubljano na belem konju, marveč ga je potegnil z juga hitri hlapon, seveda zastoj, s kolodvora dalje pa mu je proti navadi zaradi silnega navdušenja manifestantov počasi pomagala glasovita »ministreka noga« avtomobil. Avtomobil pa je zaradi »navdušenja« nacionalnih množic, ki še niso pozabile Živkovič-Kramarjeve diktature, dobil čisto svojevrstno in takorekto protidržavno barvo: demonstranti so že pred kolodvorom navelikli na Živkovičev avto in mu z jajci pobavali zunanost in notranost. Tako se je triumf slovenske JNS od kolodvora do Kazine vršil zaradi obilice jajc v črnožolti barvi, v barvi zasvoženega in proslulega avstrijskanstva, ki se ga sicer JNS otepa in ga očita vsem svojim nasprotnikom.

3000 ljudi demonstrira proti Živkoviću pred postajo

Pred prihodom belgrajskega brzovlaka so se na postaji zbrali redkoštevilni voditelji dravobanskega krila Živkovičeve stranke, na čelu vseh seveda dr. Kramer. Iz kota perona je bilo videti tudi neko skupnico navdušenih JNS-arskih zelenecov. Živkovič je srečno prikoral skozi postajo do avtomobila. Pred postajo pa ga je prav »prisrčno« pozdravila velika množica mladine. Čim je Pera Živkovič stopil v avtomobil, se je vsa masa zgrnila okrog njega in začela vpiti: »Dol Živkovič, dol z diktatorji!« Okrog avtomobila je nastala huda gneča. Pokati so začele šipe avtomobila, v notranjstvi pa se je cedila vsebina svežih in starih jajc. Vseh demonstrantov proti Živkoviču in proti dravskimi in izvidravskim voditeljem JNS je bilo že pred kolodvorom kakih 3000, ki so dali svojim spominom na Perovo diktaturo duška na doslej, za JNS še nezasišani način. Živkovič in njegovi se lahko zahvalijo samo objektivnemu nastopu policije, da niso svojega pohoda na Ljubljano zaključili že na kolodvoru.

Žalostna pot do Kazine

Tako je mogel z avtomobilom g. Živkovič nadaljevati pot po Tyrševi cesti do Kazine. Vsa masa se je valila za avtomobilom in se zbrala pred Kazine. Tam se je spet ponovila ista slika. Na tej stari nemčurski, pozneje JNS-arski, to je zmeraj protislovenski trdnjavi, so začele pokati šipe, vsa Zvezda se je spremenila v pravo mravljišče demokratičnih množic, ki so tuhtile, živžgale, kričale in prepevale proti neljubim političnim go-

stom. Tudi tu je imela policija dosti opravka, da je Živkovič in njegove zavarovala pred izbruhi demonstrantovskih simpatij. Vsi gostje in domačini JNS so pod varstvom policije naglo smuknili v varne kazinske odaje in se niso sinoči več prikazali ne pred Kazine, ne drugod. Množice so manifestirale proti JNS in Živkoviču še naprej v Zvezdi in velikem sprevodu po ljubljanskih ulicah. Računajo, da je demonstriralo pred Kazine 6000 ljudi.

Demonstracije pred »Jutrom«

Izpred Kazine se je spet formalno sprevod, ki je krenil čez Wolfovo ulico, Marijin trg na Miškočevcevo cesto, od tam na Dunajsko cesto in spet proti Kazine. Skrbna policija je zaprla odhod. Zato se je sprevod obrnil skozi Knafličjevo ulico. Z nekimi hiš so padali na račun demonstrantov izvaljeni klici, ki so strnili erd množice proti poslopju Narodne tiskarne. Zaženketalo je nekaj razbitih šip, nakar je sprevod krenil spet v Prešernovo ulico na Marijin trg. Tu so demonstranti v zboru zapeli »Hej Slovenci« in se mirno razšli. Tu pa tam so manjše skupine manifestirale po ulicah še pozno v noč in kalile spanje JNS-arskim aktivnim in pasivnim generalom.

Zbor ljudske JNS v svetem strahu pred ljudstvom

Včeraj dopoldne so se v kazinski dvorani zbrali izvoljenci JNS. Seveda samo proti izkaznim in vstopnicam. Kaj se je znotraj govorilo ni vredno, da se ponavlja, saj nikogar ne zanima. Mnogo bolj zanimivo je bilo prizorišče zunaj Kazine. Ulice od vseh strani zaprte, navdušenega občinstva nikjer, le množica tistih poklicanih varuhov reda, pod katerih varstvom je Živkovič zboroval, ko je bil na vladi, in pod katerih zaščito je moral, da ni iz Slovenije odnesel preveč simpatičnih vtisov. Ob pol 3 se je sedem avtomobilov po izpraznjeni cesti zapeljalo v podeželje. Pot je JNS veljake vodila na Notranjsko, vendar je zaradi žalostnih glasov iz Ljubljane, povsod eplahnilo navdušenje ter o veličastnih sprejemih ni bilo nikjer več sledu. Tudi na Notranjskem, kjer so si njegovega prihoda že dolgo želele njegove osamljene sence ala dr. Pušenjak, je prebivalstvo hotelo dokazati svoje pravo razpoloženje do JNS in njenih prerokov, zato se je pot Petra Živkoviča in njegovih brez obmejno Slovenijo, preko Vrhnike, Logatca, Rakeka in Cerknice, namesto v zmagoslavni pohod, spremenila v divji beg, ki se je končal menda pri cviku in klobasah bivšega ministra in bivšega velikega nasprotnika uradne JNS, 60-letnika Janeza Pucelja v Velikih Laščah. Tam je Živkovič šele doživel prve, mirne, pred ljudskimi simpatijami varne trenutke svojega izleta v Slovenijo.

Slovenska Ljubljana je ob včerajšnjem rezevalnem eksperimentu JNS dokazala, da med Slovenci ni več prostora za kakršnekoli diktatorske in protislodske težnje. Unitaristi so doživeli poraz, o katerem se jim ni sanjalo, poraz, ki jim je pokazal, kakšno je razpoloženje slovenskih množic. Z včerajšnjimi demonstracijami so se Slovenci masčevali za nesramno izzivanje JNS, ki si je teden dni po majski deklaraciji upala napovedati izlet svojih ideologov v Slovenijo.

Rojstni dan kanadskih petorčkov

Aneta, Cecilija, Emilija, Marija in Ivana so imena peterih mladičev rojenih na isti dan, od iste matere v Calanderju, v globini Kanade. Pretekli teden, 28. maja, so obhajale svoj 3. rojstni dan.

Pet deklet, podobnih vsem drugim otrokom na svetu, še bolj pa podobnih si med seboj, je sedelo ta veliki dan okrog petero tort, katerih vsaka je bila okrašena s tremi svečkami. Že so se začele male punčke zavedati svoje pomembnosti; imajo se že za gospodične.

Celo, jutro so se vršile velike priprave; vse je bilo prijetno razburjeno, begalo po mali otroški hišici, nalašč zgrajeni zanje, kot brez glave, kar se pač dogaja povsod, kjer se pripravljajo velike slovesnosti. Dr. Dafoe, kateremu se morajo zahvaliti, da so ostale pri življenju, jim je prvi prišel čestitat za njihov rojstni dan s polnimi rokami daril. In taka darila ter številni telegrami in pisma prihajajo iz vseh delov sveta. Nobena lepota, noben mož ni danes bolj slaven, kot so ti otročki, ki niso samo pod posebnim varstvom kanadske vlade, ampak celega sveta. Že ob njihovem rojstvu jih je cel svet z neprisiljeno nežnostjo sprejel v svoje okrilje.

Petorčke in čustva, ki jih one vzbujajo, so pravi čudež v modernem svetu. Mnogim milijonom ljudi po vsej zemeljski površini pomenijo toliko kot žarek veselja. Večkrat so se že nekateri pritoževali radi tolike pozornosti, ki se tem otrokom posveča, toda nemogoče je ostati ravnodušen, kadar človek gleda te obrazčke, ki odsevajo srečo, zdravje, nedolžnost; njihove ljubke kretnje in žlobudranje pri svojih igraricah, vso tisto posebjeno otroško blaženost, ki nudi tako ostro nasprotje z enoličnim svetom žaloiger, zločinov in bede, v katerih tone človeštvo.

Ob 17.30 (ameriški čas, 22.30 evropski) je radio postaja Columbia Broadcasting pošiljala njihov glas po širnem svetu. Seveda jih niso mučili z učenjem kakih govorov ali pesmic ali poklonov, ampak so čisto preprosto postavili v njihovo sobico za igranje mikrofona in jih pustili, da po mili volji klepetajo ali pejejo ali se smejejo in igrajo.

Sicer pa niso čisto nič boječe; že sedaj kažejo veliko zanimanje za telefon. Prejšnji dan jih je prišel obiskat njihov oče, g. Dionne, pa si je Cecilija spomnila, da bi mu telefonirala, čeprav je bil med njimi. Vzame torej slušalko in zakliče: »Halo papa! Tukaj Cecilija!« Toda Aneta ji iztrga slušalko in še sama zakliče: »Halo papa! Tukaj Aneta!« To je spravilo še druge tri pokonec in začelo se je pravečo ruvanje za to, kdo bo govoril po telefonu. Preteklo je precej časa preden so se navdušene telefonistke za silo umirile.

Zdi se, da imajo posebno veselje z majhnimi bobni, ki so jih dobile med mnogimi drugimi darili. Dan pred svojim godovanjem so z njimi priredile glavno »plesno« vajo, kajti drugi dan jim bo prišel sodnik Vallin v imenu kanadske vlade in angleškega kralja izrekat čestitke. Tega pa morajo dostojno sprejeti in mu pokazati, kaj vse znajo.

Velikanski slamnik, kakršne nosijo Kitajčki, kadar je prevelika vročina

S posebnim občutkom znajo peti zlasti dve francoski pesmici, poleg precejšnjega števila drugih. Plešejo pa tako, da se po taktu sprehajajo po sobi in silno dostojanstveno privzdigujejo svoja krilca.

Dasi je vseh petero punčk rojenih skupaj, ima vsaka drugačen značaj.

Aneta je največja in velja za najljubkejšo. Njene oči so že čudovito izrazite, pa tudi uporablja jih zna smešno očarljivo. Prva je bila, ki je začela hoditi po vseh štirih, prva je poznala svoje ime; danes pa je neizpodbitna prvakinja v boju z vzglavji.

Cecilija je najbolj kaketna in skrivnostna. Včasih jo sanjarjenje čisto prevzame. Najrajši ima kričeče barve — posebno rdečo — ter z neverjetno vztrajnostjo »vleče« svoj palec.

Romunski otroški praznik v Bukarešti. Otroci v narodnih nošah

Razdejanje Almerije od blizu

Posebni dopisnik »Paris Soir« poroča o uničenju Almerije naslednje:

V ponedeljek, zadnji dan maja, so nemške križarke ob sedmih zjutraj začele obstreljevati špansko rdečo, dobro utrjeno gnezdo, pristaniško mesto Almerio, da masujejo smrt in bolečine svojih mornarjev, ki so jih pobile ali ranile dva dni prej bombe rdečih letal. Obstreljevanje je trajalo zdržema 55 minut. Napad je prišel tako nenadno, da se ljudje niso imeli dosti časa zavarovati; to jim v prvem strahu še na misel ni prišlo, ampak so kot blazni begali po ulicah brez vsake razsodnosti in hladnokrvnosti, se zatekali v najbolj izpostavljene hiše in cerkve, kar je vse krivo, da je bilo več žrtev, kot bi bilo treba. Bombe pa so strahovito padale vse vprek, ne samo na utrjeni in vojaški del mesta; hiše in cerkve so se rušile in pokopavale pod seboj tiste, ki so pod njimi iskali zavetja.

Malo pred osmo uro je peklenški truš granat in ruševih se hiš utihnil. Najdrznejši so tekli v pristan in na obalo in v daljavi ujeli še zadnje

Emilija se pa samo smeje, od jutra do večera se smeje in uganja razne smešnosti s tem, da posnema druge, zlasti zdravnika Dafoea.

Marija je zelo tiha in mirna. Ker je manjša kot druge, jo imajo vsi za najmlajšo, dasi so vse enako stare; na to vdano prenaša, ker eden pač mora biti na zadnjem mestu. Sicer so pa najmanjši najbolj priljubljeni.

Ivona je »poglarar tolpek«. Ona vodi igre, ona daje razna navodila za to ali ono; ona vedno iznajde kaj novega, n. pr. kako se pobijajo krožniki, kadar nihče ne vidi in da te nihče ne obsodi.

Rojstni dan petorčkov, 28. maj, je tudi praznik drugih srečnih, zdravih, veselih otrok, sploh vseh otrok; nekak nov božič, veliki dan vseh tistih, ki ljubijo ganljivo sladka majhna bitja.

Vse najboljše Tebi Cecilija in Tebi Ivona, pa Vama Marija in Emilija in še Tebi Aneta! Mi smo z vami vsemi z vsem srcem. Bodite pridne in srečne, dobro se imejte in pomislite, da ste botrice vseh otrok na zemlji!

Bela opica, ki kakor pajk visi na mreži svoje kletke.

sreči ni blisk dosegel nobene vnetljive snovi. Tako je zrakoplovstvo zopet pridobilo novo znanje: zrakoplov je treba najprej razbremeniti njegove elektrike in obenem paziti, da nikjer ne uhaja kak vnetljiv plin. Znano je namreč, da se elektrika prenaša skozi zrak v podobni iskri, ki vžge, kar se da vžgati.

Zato sedaj zrakoplovi pri vsakem pristajanju najprej sklenejo zvezo z zemljo z navadnim kablom ali s tem, da jih privežejo k pristajalnim železnim stolpom.

Kljub vsem takim varnostnim odredbam pa se je morala še sedaj, po devetdesetih letih skušnje in spopolnjenosti zgoditi tako ogromna nesreča vsled tako neznatnega vzroka. Biti je moral pač samo izreden slučaj.

Slavni slikar z 10.000 slikami

V Londonu živi slikar, ki je morda največji portretist na svetu in to po obsegu svojih del, pa tudi po veličini svojih modelov. Filip de Laszlo, rojen Madžar, a že dvajset let angleški državljani, je edini še živeči zastopnik slikarstva 19. stoletja.

Ko je imel 20 let, je že slikal cesarja Franca Jožefa in bil slaven. Njegova slikarska nadarjenost je vzbudila pozornost ogrskega plemstva, ki mu je največ pripomoglo do vstopa v visoke kroge, v katerih se je odtlej skoraj izključno gibal. Naslikal je okrog 2000 najimenitnejših oseb, to so bili kralji, cesarji, papeži, zadnji štirje ameriški predsedniki, knezi, vojvode itd. Vseh njegovih del je okoli 10.000 in krasijo najlepše palače sveta in ekoraj vse svetovne muzeje.

Zadnje čase ne dela več mnogo kot slikar, pač pa piše svoje spomine, ki so zelo številni in bodo gotovo nudili silno zanimivo čtivo. Velike zanimivosti mora hraniti njegova omara, kamor spravlja pisma svetovno znanih osebnosti. Razdi zbiratelji se bodo gotovo hudo udarili za to zapuščino.

Posebno mnenje ima o modernem slikarstvu, katero imenuje »plašč umetniške omejenosti«. Kajti vsa vrednost umetnin je v naporu, ki ga od umetnika zahteva točna ustvaritev njegovih zamisli po zgledu velikih klasičnih mojstrov. (g)

Radio

Podroben program ljubljanske in vseh evropskih postaj dobite v najboljšem in najcenejšem ilustriranem tedniku »Radio Ljubljana«. ki stane mesečno samo deset dinarjev. —

Programi Radio Ljubljana

Ponedeljek, 7. junija: 12 Venčki vsake vrste (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Cas, spored, obvestila — 13.15 Zborovske pesmi (plošče) — 14 Vreme, borza — 15 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 15.30 Nac. ura — 15.50 Zanimivosti — 20 Slovenska narodna pesem (g. Fr. Marolt) — 20.30 Prenosi iz Zagreba: Simf. koncert Zagrebške filharmonije. Dirigent: Krešimir Baranović — 22 Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Narodne in umetne pesmi (tercet Stritar). — Koniec ob 23.

LJUBEZEN, KI UBIJA

To je bil tisti čas, ko smo začeli govoriti o docela novih stvareh čisto preprosto; ko smo na skrivaj prebirali prepovedane knjige in ko smo bili po otročje neumni, oziroma delali smo se, kakor da smo brezverci.

Spominjam se prav dobro še vseh sošolcev, vseh iger in vseh neumnosti, ki smo jih uganjali za hrbtno predstojnikov.

To je bila zame prava okolica. Polagoma sem se začel čutiti doma v tistem sivem zavodu z zavitiimi hodniki, z zaprtimi učilnicami, z obednico, kjer je večno dišalo po posodi in z razredi, kjer so bile vse klopi počekane s svinčnikom in z vrezanimi napisi.

Misel na očetove muke me je ves čas držala trdno v oblasti.

Dnevi, ko smo odšli iz zavoda domov, so bili zame dnevi ponižanja. Čutil sem vedno močnejše, da se z vsakimi počitnicami bliža konec teh prav za prav veselih dni. Bal bi se bil tega, da nisem vedel, da bom takoj po maturi sam svoj gospod, preskrbljen za življenje z vsem in da se bom tako lahko docela posvetil iskanju tistega, kar je najvišji in zadnji namen mojega življenja.

Prisegel sem si, da bom odkril zagonetnega morilca, ki ga roka pravice ni mogla doseči. Ta sklep, ki sem ga nosil na dnu svojega srca in nisem nikdar govoril o njem, mi je dajal veliko moč.

Kadar sem šel domov, je bilo to tako težko zame. Kadar je prišel po mene sluga, da me odpelje domov k materi, sem iz njegove brezobzirnosti spoznal, da nisem več domač sin, ki bi ga služabniki morali spoštovati. Sluga se mi ni nikdar odkril, ko sem stopil v govorilnico, kjer je čakal na mene. Kadar je bilo slabo vreme, je glasno godrnjal. V železniškem vozu si je brezobzirno prižgal pipo, ne da bi me vprašal za dovoljenje, ker mi je to bakov dim zelo škodoval. A rajši bi bil umrl, kakor da bi bi naredil najmanjšo pripombo. Nekoč sem se pritožil očimu zaradi sluga, a je očim dal prav slugu. Takrat sem sklenil, da se nikdar tako več ne ponižam.

Vozila sva se ponavadi docela tiho. Vem, da me je on in še kdo drugi poleg njega imel za ponosnega in ošabnega, a nič zato. Dobro se mi je zdelo, da ne ugajam tistim ljudem, ki meni niso po godu.

S postaje sva šla ponavadi peš po ulicah, mimo cerkve San Françoisea, Place des Invalides do našega stanovanja.

Sovražil sem obliko te hiše, sovražil vratarja, ker je bil na las podoben gospodu Termondu. Sovražil sem sploh vse, od služabniških obrazov prav do svoje prejšnje sobe, ki mi jo je vzel in zasedel gospod Termond. Ta soba je bila lepa, svetla, sonce jo je kar preplavljalo. Eno okno je gledalo na vrt, vrata pa so držala v materino sobo. To sobo je zasedel on, jaz sem moral stanovati v neke vrste veliki pisarni, ki je ležala na severni strani

hiše in skozi edino okno sem videl le lesen plot.

Prihajal sem domov ob nedeljah zjutraj in sem moral čakati v tisti sobi, dokler ni mati vstala in sem šel lahko k nji. Niti toliko se niso potrudili, da bi mi pozimi zakurili, moral sem zahtevati.

Sedel sem v sobi, ko je sluga kuril, in gledal očetovo sliko, ki so jo pregnali sem v mojo sobo. Prej je dolgo stala na majhnem, črno pregrnjenem stojalu v mamini sobi.

Duh po vlažnem lesu, ki se vžiga, se je mešal v težki zrak te sobe, ki je niso ves teden prezračili.

Tiste minute, ki sem jih moral prečakati v svoji sobi, so bile grenke. Bolest se je mešala v meni, da sem kruto čutil, kako neskončno sem zapuščen in sam na svetu. Moja mati je živela, dihala nekaj korakov od mene — in me ljubila.

Da, ljubila me je še vedno in hkratu je ljubila tudi očima. Moral bi ji bil razložiti, kako bolest mi je povzročala s tem, da je v svojem srcu družila in mešala ti dve ljubezni.

Razumela bi me bila, prihranila bi mi bila vso tisto dolgo vrsto nemih bolečin, ki so sčasoma onemogočile med nama vsak prisrčen razgovor.

Ob tistih nedeljskih jutrih, ko sem se vrnil domov, me je sprejela okrog enajste ure, še preden je zajtrkovala. Pričakovala je, da bom živahen in da ji bom kar planil okrog vratu. Kako naj bi bila vedela, da me je na-

vzočnost njenega moža delala potrtega še prav tako močno, kakor takrat, ko smo se poslavljali pred potovanjem v Italijo. Ni mogla tega razumeti.

Vsak teden me je enkrat obiskala v Versaju. Menda ni bilo niti enega obiska, da bi je ne bil spremljal očim. Nisem ji pisal niti enega pisma, ki bi ga ne bila pokazala njemu. Saj je delala z vsemi pismi tako. Vedel sem dobro, kakšne so njene navade. Še zdaj slišim, s kakim glasom je dejala možu: »André mi je pisal.« Zato nisem mogel napisati v pismu niti ene iskrene besede, saj sem vedel, da bo vse bral tisti človek, ki sem ga mrzil: Raztrgal sem lističe, na katerih sem ji skušal razložiti zaupno v kakih zmešnjavah in težavah živim.

Moral bi ji bil vse povedati, razložiti, zapati ji svojo muko, svojo blazno ljubosumnost, svojo mračno žalost, moral bi jo prositi, naj ima v svojem srcu majhen kotiček, ki bo ves moj in samo moj, naj ima usmiljenje z mano — a se nisem upal.

Polagoma se je vse razburjenje mojega srca skrilo v boječ molk. Sram me je bilo govoriti pred njo. Saj bi me ne razumela. Bila je kakor večina žensk nezmožna, da bi mogla razumeti, da niso vsi ljudje taki ko ona in da imam jaz, čeprav sem njen sin, vendar drugačen značaj, kakor ga ima ona. Zato ob raznih prilikah kažem drugačna čustva kakor ona.